

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องโคลงสี่สุภาพโดยใช้วิธีสอนแบบแฮร์บาร์ต (Herbart Method) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 2 (วัดกะพังสุรินทร์) อำเภอเมือง จังหวัดตรัง

Development of Learning Achievement On The Fourth Poem By Using The Teaching Herbart Method Of Mattayomsuksa Student 3, Municipal School 2 (Kapang Surin Temple) Mueang Trang Province

ชญาณัท เอี้ยวเรืองสุรัต^{1*}

Chayathat Aiewruengsurat^{1*}

¹ อาจารย์ประจำหลักสูตร, สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารธุรกิจ, คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

¹ Program Lecturer, Thai Language for Business Communication Program, Faculty of Science and Liberal Arts, Hat Yai University.

*Corresponding author, E-mail: Chayathat@hu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อสร้างแบบฝึกทักษะการแต่งโคลงสี่สุภาพโดยใช้วิธีสอนแบบแฮร์บาร์ต (Herbart Method) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 2 (วัดกะพังสุรินทร์) ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะแบบฝึกทักษะการแต่งโคลงสี่สุภาพโดยใช้วิธีสอนแบบแฮร์บาร์ต (Herbart Method) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 2 (วัดกะพังสุรินทร์) อำเภอเมือง จังหวัดตรัง กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนเทศบาล 2 (วัดกะพังสุรินทร์) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 38 คน ระยะเวลาในการทดลองทั้งสิ้น 4 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบฝึกการแต่งโคลงสี่สุภาพ แผนการจัดการเรียนรู้การแต่งโคลงสี่สุภาพ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การแต่งโคลงสี่สุภาพ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test Dependent) ผลการวิจัยพบว่า

1. ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการแต่งโคลงสี่สุภาพโดยใช้วิธีสอนแบบแฮร์บาร์ต (Herbart Method) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 2 (วัดกะพังสุรินทร์) อำเภอเมือง จังหวัดตรัง (E1/E2) เท่ากับ 83.30/84.80 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการแต่งโคลงสี่สุภาพโดยใช้วิธีสอนแบบแฮร์บาร์ต (Herbart Method) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 2 (วัดกะพังสุรินทร์) อำเภอเมือง จังหวัดตรัง หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

คำสำคัญ: แบบฝึก, การแต่งร้อยกรอง, โคลงสี่สุภาพ

Abstract

The purpose of this research were 1) In order to create a practice exercise to compose a poem by using polite teaching Herbart methodsf Matthayomsuksa 3 students at Tessaban 2 School (Wat Kaphang Surin) to be in accordance with the criteria 80/80 2)To compare learning achievement before learning and after learning By using skill training, skill practice in composing the rhyme by using the Herbart Method of Mathayomsuksa 3 students at Thetsaban 2 School (Wat Kaphang Surin), Muang District, Trang Province. The research was comprised of 38 mathayom suksa 3/2 students at Thetsaban 2 School (Wat Kaphang Surin) in the first semester of the academic year 2019, consisting of 38 students. The duration of the experiment was 4 weeks.The research instruments were The practice of composing a poem four politely Learning management plan to compose a poem. Achievement Composition Test The data analysis used the mean (\bar{x}), standard deviation (S.D.) and t-test dependent. The results showed that

1. The effectiveness of the skill in practicing the rhyme composing skill using Herbart Method for Mathayomsuksa 3 students at Thetsaban 2 School (Wat Kaphang Surin), Mueang District, Trang Province (E1 / E2) was 83.30/84.80 which is higher than the specified 80/80 criterion according to the set assumptions

2. The learning achievement of students learning through the practice of skill in dressing up with the gentlemen using Herbart Method for Mathayomsuksa 3 students at Thetsaban 2 School (Wat Kaphang Surin), Muang District, Province Trang after studying higher than before studying With statistical significance at the level of .01 which is in accordance with the assumptions set

Keywords: Task, Poem, Klong Sie Suparp

บทนำ

การเขียนร้อยกรองมีความสำคัญในฐานะของเครื่องมือที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนของครูภาษาไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เป็นรากฐานของประเทศชาติและสังคมไทย ในฐานะเครื่องดามรักษาวัฒนธรรม ของชาติให้มั่นคง สถาบันการศึกษานักการศึกษา นักวิชาการทางด้านภาษาไทยและนักวิจัยหลายท่านได้พยายามชี้ให้เห็นความสำคัญของร้อยกรองไว้ดังนี้ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (เอกสารการสอนชุดวิชา ภาษาไทย 2 การประพันธ์ไทย, 2551: 32) กล่าวว่า “หากจะพิจารณาคุณค่าของร้อยกรองว่ามีประการใดบ้าง นั้น ก็อาจจำแนกได้ว่า ร้อยกรองมีคุณค่าต่อผู้แต่ง มีคุณค่าต่อผู้อ่านมีคุณค่าต่อสังคมและประการสำคัญที่ควรนำมากล่าวเป็นประการแรก ร้อยกรองมีคุณค่าในตัวเอง หมายถึงความงามของร้อยกรองนั่นเอง”

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2555: บทนำ) กล่าวว่า “การประพันธ์เป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งที่มีคุณค่ามาก ในชีวิตมนุษย์ ใครก็ตามที่แต่งได้ย่อมแสดงว่าผู้นั้นเป็นผู้มีความเจริญทางปัญญา เพราะสามารถคิดและถ่ายทอดความคิดของเขา ออกมาให้ผู้อื่นเข้าใจและรู้สึกได้ การประพันธ์มีคุณค่าในทางทำให้เกิดความเพลิดเพลินใจเป็นประการแรก ส่งเสริมสติปัญญาเป็นประการที่สอง และช่วยดำรงรักษาวัฒนธรรมไว้เป็นประการที่สาม”

ในการเรียนเรื่องการแต่งร้อยกรองนั้น โคลงสี่สุภาพ นับว่ามีความสำคัญสำหรับผู้เรียน เพราะโคลงสี่สุภาพเป็นคำประพันธ์รู้จักกันโดยทั่วไป เช่นเดียวกับกาพย์และกลอน แม้ว่าจะนิยมแต่งน้อยกว่ากาพย์และกลอน เพราะโคลงมีลักษณะบังคับในการแต่งยาก แต่ปรากฏว่านักประพันธ์หลายท่านก็ยังให้ความสำคัญนิยมโคลงสี่สุภาพมาจนปัจจุบัน ดังที่ คมทวน คันธนู (2555: 12) กล่าวว่า “โคลงได้รับความสนใจจากนักประพันธ์มาเป็นเวลานานแล้ว โคลงที่เริ่มแต่งก่อนคือโคลงห้าคำ แต่ที่นิยมแต่งมาจนปัจจุบันนี้คือโคลงสี่สุภาพ” นอกจากนี้วรรณคดีไทยที่แต่งเป็นโคลงมีหลายเรื่อง เช่น นิราศสุพรรณ นิราศนรินทร์ และยังนิยมนำมาแต่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับคติสอนใจ เช่น โคลงโลกนิติ ซึ่งนักการศึกษากล่าวถึงการเรียนการสอนเกี่ยวกับโคลงสี่สุภาพไว้อย่างน่าสนใจ ได้แก่ บาร์ณี ถาวร (2551: 69) กล่าวว่า “การเรียนลักษณะบังคับรูปแบบในการแต่งโคลงเป็นประโยชน์สำหรับครูผู้สอนภาษาไทย และผู้สนใจศึกษาร้อยกรองประเภทโคลง ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจโคลงดีขึ้น อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาวรรณคดีประเภทโคลงได้เข้าใจ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ดียิ่งขึ้น” อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จะเล็งเห็นถึงความสำคัญของการแต่งบทร้อยกรอง แต่เท่าที่ผ่านมาพบว่า การสอนการแต่งร้อยกรองก็ยังเป็นปัญหาสำคัญในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ซึ่งนักวิจัยหลายท่าน ได้กล่าวถึงปัญหาของการเรียนการสอนแต่งร้อยกรองไว้ดังนี้

สุนทรี เฉลิมพงศธร (2553: 111) ได้กล่าวว่า “นักเรียนไม่สามารถแต่งบทร้อยกรองได้เพราะไม่เข้าใจความหมายที่แท้จริงของคำ ใช้คำศัพท์ยากโดยที่ไม่เข้าใจความหมาย และจำลักษณะบังคับของร้อยกรองไม่ได้” สอดคล้องกับสุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์ทรัพย์ (2558: 137) ที่แสดงความคิดเห็นว่า “การเขียนคำประพันธ์ ร้อยกรองเป็น การเขียนที่ค่อนข้างสลับซับซ้อนมากกว่าการเขียนในรูปแบบอื่น การสอนเขียนคำ จากเหตุผลดังกล่าวโรงเรียนเทศบาล 2 (วัดกะพังสุรินทร์) มีความมุ่งหมายที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีทักษะการใช้ภาษาไทยและมีนิสัยรักการอ่าน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์และส่งเสริมสนับสนุนครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความเป็นมืออาชีพในปีการศึกษา 2562 ผู้วิจัยได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่จัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาไทยพื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 2 (วัดกะพังสุรินทร์) ตำบลทับเที่ยง อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง เรื่อง โคลงสี่สุภาพ ในการสอนผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสอนแบบบรรยาย ผลปรากฏว่า มีนักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 และมีนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 20 จากการวิเคราะห์สาเหตุพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่จดจำฉันทลักษณ์ของบทประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพไม่ได้ ประกอบกับหนังสือเรียนที่ใช้ในปัจจุบันมีแบบฝึกเสริมทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพจำนวนน้อย จึงทำให้ไม่สามารถพัฒนาศักยภาพของนักเรียนในด้านการแต่งบทร้อยกรองประเภทโคลงสี่สุภาพให้ประสบความสำเร็จได้ดีเท่าที่ควร ดังนั้นจึงจำเป็นต้องหาวิธีที่จะพัฒนาทักษะการเขียนบทร้อยกรองให้ดียิ่งขึ้น

ผู้วิจัยจึงสนใจสร้างและใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง โคลงสี่สุภาพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 2 (วัดกะพังสุรินทร์) ตำบลทับเที่ยง อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง เพื่อพัฒนาให้ นักเรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง โคลงสี่สุภาพสูงขึ้น เพราะแบบฝึกทักษะเป็นสื่อ นวัตกรรมที่จัดทำขึ้นตาม ความเหมาะสมของสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น และเป็นประโยชน์แก่นักเรียนที่จะได้พัฒนาการแต่งโคลงสี่สุภาพ ให้ดีขึ้น อีกทั้งยังช่วยรักษาเอกลักษณ์ของภาษาไทยต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างแบบฝึกทักษะการแต่งโคลงสี่สุภาพโดยใช้วิธีสอนแบบแฮร์บาร์ต (Herbart Method) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 2 (วัดกะพังสุรินทร์) ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะแบบฝึก ทักษะการแต่งโคลงสี่สุภาพโดยใช้วิธีสอนแบบแฮร์บาร์ต (Herbart Method) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 2 (วัดกะพังสุรินทร์) อำเภอเมือง จังหวัดตรัง

การทบทวนวรรณกรรม

ความรู้เกี่ยวกับการสอนแต่งโคลงสี่สุภาพพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542: 271) ได้ให้ ความหมายของโคลงไว้ว่า หมายถึง คำประพันธ์ประเภทหนึ่ง มีจำนวนคำในวรรค สัมผัส และบังคับเอกโท ตามตำราฉันทลักษณ์ก้าชัย ทองหล่อ (2552, หน้า 396) ได้อธิบายความหมายว่า โคลง คือ คำประพันธ์ ชนิดหนึ่ง ซึ่งมีวิธีเรียบเรียงคำเข้าคณะ มีกำหนดเอกโทและสัมผัส แต่มีได้บัญญัติครูลหุประทีป วาทิกทินกร (2557: 17) และวัฒน์ บัญจ (2554: 228) มีความเห็นตรงกันว่าโคลงเป็นร้อยกรองที่มีวิธี เรียงคำเข้าคณะโดยกำหนด คำเอก คำโท และบังคับสัมผัสสอดคล้องกับชวน เพชรแก้ว (2550: 7) ที่ให้ ความหมายของโคลงไว้ว่า โคลงเป็นร้อยกรองที่มีระเบียบ เรียงถ้อยคำเข้าคณะโดยมีกำหนดเอก โท และ สัมผัส แต่มีได้บังคับครูลหุ ดั่งนั้น โคลง จึงหมายถึง คำประพันธ์ หรือร้อยกรองชนิดหนึ่ง ซึ่งจะบังคับ จำนวนคำ สัมผัสนอก และมีการกำหนดตำแหน่งคำเอก คำโทด้วยประเภทของโคลง โคลงเป็นคำประพันธ์ ที่สามารถจำแนกได้หลายประเภท ซึ่งมีผู้จำแนกโคลงได้ดังนี้ ก้าชัย ทองหล่อ (2552, หน้า 396) แบ่งโคลง ออกเป็น 3 ประเภท คือ โคลงสุภาพ โคลงตัน และโคลงโบราณ แต่ละประเภทแบ่งเป็นชนิดย่อย ๆ ดังนี้

1. โคลงสุภาพแบ่งออกเป็น 7 ชนิด คือ โคลงสองสุภาพ โคลงสามสุภาพ โคลงสี่สุภาพ โคลงตรีพิธพรณ โคลงจัตวาตันที่ โคลงกระทู้
2. โคลงตัน แบ่งออกเป็น 6 ชนิด คือ โคลงสองตัน โคลงสามตัน โคลงสี่ตัน วิวิธมาลี โคลงสี่ตันบาทกฤษร โคลงสี่ตันตรีพิธพรณ โคลงสี่ตันจัตวาตันที่
3. โคลงโบราณ แบ่งออกเป็น 8 ชนิด คือ โคลงวิษุมาลี โคลงมหาวิษุมาลี โคลงจิตรลดา โคลงมหาจิตรลดา โคลงสินธุมาลี โคลงมหาสินธุมาลี โคลงนันทายี โคลงมหานันทายี ส่วนวัฒน์ บัญจ (2544: 228) ได้จำแนกชนิดของโคลงได้ 4 ชนิด คือ โคลงสอง โคลงสาม โคลงสี่ โคลงห้า ซึ่งโคลงทั้ง 4 ชนิดยังจำแนกได้เป็นสองประเภท คือ ประเภทโคลงตัน และโคลงสุภาพจากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า บทร้อยกรองประเภทโคลงนั้นสามารถจำแนกออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่ โคลงสองสุภาพ โคลงตัน และโคลงโบราณ ซึ่งโคลงทั้ง 3 ประเภทก็ยังสามารถ แบ่งเป็นชนิดย่อย ๆ ได้อีกหลายประเภท ซึ่งจะแตกต่างกันตามลักษณะบังคับของแต่ละชนิดดังนี้

1. โคลงสุภาพ แบ่งออกได้ 8 ชนิด คือ 1.1 โคลงสองสุภาพ 1.2 โคลงสามสุภาพ 1.3 โคลงสี่สุภาพ 1.4 โคลง ห้าสุภาพ หรือโคลงมณฑกติ 1.5 โคลงกระทู้ 1.6 โคลงตรีพิธพรณ 1.7 โคลงสี่สุภาพจัตวาตันที่ 1.8 กลโคลง

2. โคลงตัน แบ่งออกได้ 8 ชนิด คือ 2.1 โคลงสองตัน 2.2 โคลงสามตัน 2.3 โคลงตันวิจิตรมาลี 2.4 โคลงตันตรีพิชพรรณ 2.5 โคลงตันจัตวาทัมที 2.6 โคลงตันบาทกฤษณ 2.7 โคลงตันกระทุ้ 2.8 กลโคลง 3. โคลงโบราณ แบ่งออกได้ 8 ชนิด คือ 3.1 โคลงวิษุมาลี 3.2 โคลงจิตรลดา 3.3 โคลงสินธุมาลี 3.4 โคลงนันททนาย 3.5 โคลงมหาวิษุมาลี 3.6 โคลงมหาจิตรลดา 3.7 โคลงมหาสินธุมาลี 3.8 โคลงมหาวิษุมาลี ฉันทลักษณ์ของโคลงสี่สุภาพพระปะณีย์ นาคทรพรพ (2555: 244) กล่าวถึงฉันทลักษณ์หรือข้อบังคับโคลงสี่สุภาพไว้ดังนี้

1. คณะ คือ แบบบังคับที่วางเป็นกฎเกณฑ์ไว้ว่า ร้อยกรองชนิดนั้นจะต้องมีจำนวนคำ จำนวนวรรคเท่าไร เช่น โคลงสี่สุภาพกำหนดไว้ว่า 1 บท มี 4 บาท แต่ละบาทมี 2 วรรค คือ วรรคหน้ามี 4 คำ วรรคหลังมี 2 คำบ้าง 4 คำบ้าง ลักษณะข้อบังคับเป็นสิ่งสำคัญที่ร้อยกรองแต่ละประเภทจะต้องมี มิฉะนั้นจะบอกไม่ได้ว่าเป็นร้อยกรองชนิดใด 2. พยางค์ คือ เสียงที่เปล่งออกมาครั้งหนึ่งๆ บางครั้งก็มีความหมายบางครั้งก็ไม่มี ความหมายแต่ถือว่าเป็นคำ ในการแต่งร้อยกรองจะถือว่าพยางค์ก็คือคำ แต่ละพยางค์นั้นมีเสียงเป็นลหุจะรวม 3 พยางค์เป็น 1 คำก็ได้ เช่น ภริยา (3 พยางค์) จะนับเป็น 1 คำ หรือ 2 คำได้ ทั้งนี้แล้วแต่ลักษณะข้อบังคับของร้อยกรองแต่ละประเภท 3. สัมผัส คือ ลักษณะที่มีร้อยกรองประเภทใดที่ไม่บังคับสัมผัส ดังนั้น ลักษณะการแต่งที่ขาดสัมผัสจึงไม่ใช่ร้อยกรอง และสัมผัสในโคลงมีทั้งสัมผัสบังคับ (สัมผัสนอกเป็นสัมผัสสระ) และสัมผัสไม่บังคับ (สัมผัสในมีทั้งสัมผัสสระและสัมผัสพยัญชนะ) จะนิยมสัมผัสพยัญชนะหรือสัมผัสอักษรมากกว่าสัมผัสสระ 4. คำเอก คำโท เป็นลักษณะข้อบังคับของโคลงโดยเฉพาะ ซึ่งจะกำหนดไว้ในตำแหน่งบังคับแต่ละประเภทของโคลง จะไม่มีไม่ได้เพราะคำเอกคำโทถือเป็นเรื่องของโคลงโดยเฉพาะ

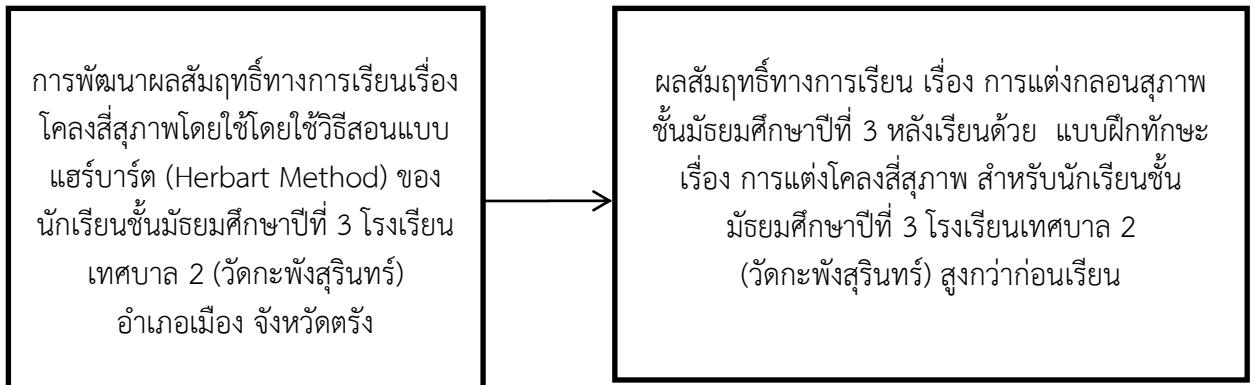
4.1 คำเอก คือ พยางค์หรือคำที่มีรูปวรรณยุกต์เอกปรากฏอยู่ จะใช้คำตายแทนคำเอกก็ได้ เช่น พ่อ แม่ ปู่ ชี ชะ มั๊ก มาก ฯลฯ จะใช้คำเอกโทแทนก็ได้ คำเอกโท คือคำที่มีรูปวรรณยุกต์เอกปรากฏอยู่ แต่คำนั้นไม่ใช่คำเอกที่แท้จริงเป็นแต่เพียงสร้างศัพท์หรือภาษาปรุงแต่งของกวีที่สร้างขึ้นให้เป็นคำเอก เช่น นิ้ว เข้า ใช้เป็นท่า ฯลฯ 4.2 คำโท คือ พยางค์หรือคำที่มีรูปวรรณยุกต์โทปรากฏอยู่ เช่น น้ำ ป้า ช้าง นี๋ น่อง ต้อง เสี่ยว ฯลฯ จะใช้คำโทแทนก็ได้คำโทโท คือ คำที่มีรูปวรรณยุกต์โทปรากฏอยู่ แต่คำนั้นไม่ใช่คำโทที่แท้จริงเป็นแต่เพียงสร้างศัพท์หรือภาษาปรุงแต่งของกวีที่สร้างขึ้นให้เป็นคำโท เช่น เล่น ช่วย ใช้เป็นเล่น ฉวย ฯลฯ 5. คำเป็นคำตาย เป็นลักษณะบังคับที่ใช้ในการแต่งโคลง 5.1 คำเป็น คือ คำที่ประกอบด้วยสระเสียงยาว (ที่มีสระ) ในแม่ ก กา และคำที่มีตัวสะกดในแม่ กง กน กม เกย เกอว รวมทั้งสระเสียงสั้น 4 ตัว คือ อำ ไอ โอ เอา เช่น ตาดำชมเขยคนหุงข้าวเหนียวในครัวไฟ 5.2 คำตาย คือ คำที่ประกอบด้วยสระเสียงสั้น (ไร้สระ) ในแม่ ก กา ยกเว้น สระอำ ไอ โอ เอา และคำที่มีตัวสะกดในแม่ กก กต กบ เช่น นก กะหรอดกับนกกะปูดจิกพริก 6. คำสร้อย คำสร้อยจะเขียนเติมท้ายบาทของโคลง จะมีหรือไม่มีก็ได้ ความของโคลงนั้นสมบูรณ์ไพเราะอยู่แล้ว ไม่ต้องมีสร้อยเติมก็ได้หลักสำคัญเกี่ยวกับการสอนแต่งโคลงสี่สุภาพ ประทีป ทินกร (2554, หน้า 133-134) ได้กล่าวถึงวิธีการแต่งโคลงสี่สุภาพไว้ว่า การแต่งโคลงสี่สุภาพเรื่องหนึ่ง หรือความคิดหนึ่งจะให้จบภายในบทเดียวหรือหลาย ๆ บทก็ได้แต่มีข้อสำคัญอยู่ว่าควรจะบรรจุความตอนหนึ่ง ๆ ไว้ภายในโคลงบทเดียว ดังนั้นในการเขียนโคลงแต่ละบทจึงควรมีวิธีการ ดังนี้ 1. คิดเนื้อเรื่องเป็นคำพูดธรรมดาเสียก่อนว่า ต้องการจะเขียนเรื่องอะไรลงไปในโคลง เช่น คิดว่า “กวีซึ่งสร้างผลงานเอาไว้้นนั้นนอกจากจะทำให้คนอื่นเป็นสุขแล้ว ตัวกวีเองก็พลอยมีความสุขไปด้วย ฉะนั้นถึงแม้ว่าการสร้างสรรค์กวีนิพนธ์จะเป็นงานที่ยากยิ่ง แต่กวีก็เพียรสร้างขึ้นจนกระทั่งสำเร็จสมความตั้งใจ” หรือคิดว่า “งานของครูเป็นงานที่น่าเหน็ดเหนื่อย เพราะคำสั่งสอนที่อุตสาหให้กับศิษย์นั้นบางครั้งก็ลบลบไป ไม่บังเกิดผลอะไรขึ้นมา แต่กระนั้นครูก็ไม่ปริปากบ่นหรือแสดงความน้อยเนื้อต่ำใจออกมาให้ปรากฏ” ดังนี้ เป็นต้น 2. พยายามนึกย่อความให้เหลือประมาณ 30 คำ โดยแบ่งออกเป็นช่วงๆละประมาณ 7 คำนั้นคือ

พยายามบรรจุคำลงในแต่ละบาทให้ครบพอดีคำยังไม่พอก็คิดอ่านเพิ่มคำสร้อยได้อีก 2 แห่ง 3. หาสัมผัสสนอกทั้งสองชุด คือ ชุดแรกได้แก่คำสุดท้ายของบาทที่ 1 กับคำที่ 5 ของบาทที่ 2 และ 3 ส่วนชุดที่ 2 คือ คำสุดท้ายของบาทที่ 2 กับคำที่ 5 ของบาทที่ 4 4. ใส่คำเอก 7 แห่ง และคำโท 4 แห่ง ตามลักษณะบังคับบาทกติดัดก็ให้หนักถึงข้ออนุโลมซึ่งอาจใช้คำอย่างอื่นแทนได้

จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่จดจำอันที่ลักษณะของบทประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพไม่ได้ ประกอบกับหนังสือเรียนที่ใช้ในปัจจุบันมีแบบฝึกเสริมทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพจำนวนน้อย จึงทำให้ไม่สามารถพัฒนาศักยภาพของนักเรียนในด้านการแต่งบทร้อยกรองประเภทโคลงสี่สุภาพให้ประสบความสำเร็จได้ดีเท่าที่ควร ดังนั้นจึงจำเป็นต้องหาวิธีที่จะพัฒนาทักษะการเขียนบทร้อยกรองให้ดียิ่งขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงสร้างกรอบแนวคิดและสร้างแบบฝึกทักษะ เรื่อง โคลงสี่สุภาพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 2 (วัดกะพังสุรินทร์) ตำบลทับเที่ยง อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง เพื่อพัฒนาให้ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง โคลงสี่สุภาพสูงขึ้น เพราะแบบฝึกทักษะเป็นสื่อนวัตกรรม

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนในการวิจัยต่าง ๆ ประกอบด้วย ขั้นตอนเตรียมการ ขั้นสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ ขั้นทดลอง และขั้นวิเคราะห์ข้อมูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ขั้นเตรียมการศึกษาค้นคว้าตำรา หนังสือ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องคือ 1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 2. การแต่งร้อยกรองและการแต่งโคลงสี่สุภาพ 3. การสร้างแบบฝึกและแบบฝึกการแต่งร้อยกรอง 4. การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ 5. การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ขั้นสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

แบบฝึกการแต่งโคลงสี่สุภาพ

1. วิเคราะห์เนื้อหาสาระเกี่ยวกับการแต่งโคลงสี่สุภาพ กำหนดขอบเขตของเนื้อหาและสร้างแบบฝึกการแต่งโคลงสี่สุภาพ จำนวน 4 เล่มคือ ได้แก่ เล่มที่ 1 เรื่อง ประวัติโคลงสี่สุภาพ เล่มที่ 2 เรื่อง คำสัมผัส เล่มที่ 3 เรื่อง คำเอก คำโท เล่มที่ 4 เรื่อง การแต่งโคลงสี่สุภาพจากนั้น เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของแบบฝึกในด้านเนื้อหา รูปแบบ การใช้ภาษา และการวัดและประเมินผล นำมาปรับปรุงแก้ไข

2. นำแบบฝึกการแต่งโคลงสี่สุภาพ เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของแบบฝึกในด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ของ เคอร์ลิงเจอร์ (Kerlinger, 2000: 667 อ้างถึงใน อิศร์ศักดิ์ อุ๋นอารมย์เลิศ, 2549: 65) โดยแบบฝึกการแต่งโคลงสี่สุภาพที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าดัชนีความสอดคล้องเฉลี่ยเท่ากับ 0.96 ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้

3. นำแบบฝึกการแต่งโคลงสี่สุภาพไปหาค่าประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ได้ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.09/83.33 ซึ่งทั้งสามขั้นตอนมีค่าประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จากนั้นนำแบบฝึกการแต่งโคลงสี่สุภาพไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

แผนการจัดการเรียนรู้

1. สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องการแต่งโคลงสี่สุภาพสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีรายละเอียดของแผน ประกอบด้วยมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สาระสำคัญ สาระการเรียนรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ จุดประสงค์การเรียนรู้ ชิงงาน/ภาระงาน การประเมินผลการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้ และรายละเอียดของเนื้อหาสาระ จำนวน 4 แผน รวมทั้งสิ้น 12 คาบเรียน คาบเรียน 50 นาที จากนั้นเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบความถูกต้อง

2. นำแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องการแต่งโคลงสี่สุภาพเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของและความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากนั้นจึงนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การแต่งโคลงสี่สุภาพ

สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การแต่งโคลงสี่สุภาพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ประกอบด้วย แบบทดสอบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ

แบบทดสอบปรนัย

1. วิเคราะห์เนื้อหาเรื่องการแต่งโคลงสี่สุภาพ จากนั้นสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การแต่งโคลงสี่สุภาพ เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ให้สอดคล้องตามประเด็นที่วิเคราะห์ จากนั้นเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและการใช้ภาษาและปรับปรุงแก้ไข

2. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การแต่งโคลงสี่สุภาพ เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของแบบทดสอบในด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความสอดคล้องของแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) สรุปผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การแต่งโคลงสี่สุภาพได้คือ ค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อต่ำสุดมีค่าเท่ากับ 0.67 ค่าดัชนีความสอดคล้อง

รายข้อสูงสุดมีค่าเท่ากับ 1.00 และค่าดัชนีความสอดคล้องรวมมีค่าเท่ากับ 0.93 ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้

3. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การแต่งโคลงสี่สุภาพ ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างในการทดสอบก่อนและหลังเรียนต่อไป

ขั้นทดลอง

1. ก่อนการทดลอง ดำเนินการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) ตรวจสอบให้คะแนน และบันทึกผลการทดสอบก่อนเรียน

2. ดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยเป็นผู้สอนด้วยตนเอง โดยใช้แบบฝึก ควบคู่ไปกับแผนการจัดการเรียนรู้ ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ใช้เวลา 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 คาบเรียน รวมทั้งสิ้น 12 คาบเรียน รวมการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

3. หลังการทดลอง ดำเนินการทดสอบหลังเรียน (Posttest) โดยแบบทดสอบชุดเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียนแต่สลับข้อสลับตัวเลือก ตรวจสอบให้คะแนน บันทึกผล

ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Microsoft Excel 2010 เพื่อทดสอบสมมติฐานและสรุปผลการทดลองดังนี้

1. การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการแต่งโคลงสี่สุภาพโดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากนั้นเปรียบเทียบคะแนนค่าเฉลี่ยการทดสอบก่อนและหลังเรียนของนักเรียน สถิติ แบบบรรยายคือการทดสอบค่าที่แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test Dependent) (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2538: 73)

ผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกการแต่งโคลงสี่สุภาพ

ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การแต่งโคลงสี่สุภาพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ไปใช้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัยมีรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกการแต่งโคลงสี่สุภาพ

	จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	t	df	p
ทดสอบก่อนเรียน	38	20	11.11	1.813	-19.315	37	.000
ทดสอบหลังเรียน	38	20	16.89	1.008			

จากตารางที่ 1 พบว่า ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของผลสัมฤทธิ์หลังเรียนด้วยแบบฝึกการแต่งโคลงสี่สุภาพของกลุ่มตัวอย่าง มีค่าเท่ากับ 16.89 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 1.008 และค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนที่มีค่าเท่ากับ 11.11 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 1.813 ค่าสถิติวิเคราะห์ t เท่ากับ -19.315 และค่า p เท่ากับ 0.000 แสดงว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการแต่งโคลงสี่สุภาพ มีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2

ด้านการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะพบว่า แบบฝึกทักษะการแต่งโคลงสี่สุภาพโดยใช้วิธีสอนแบบแฮร์บาร์ต (Herbart Method) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 2 (วัดกะพังสุรินทร์) อำเภอเมือง จังหวัดตรัง เท่ากับ 83.30/84.80 ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 และผลการประเมินคุณภาพของแบบฝึกทักษะจากผู้เชี่ยวชาญพบว่า แบบฝึกทักษะมีคุณภาพอยู่ในระดับดีทุกองค์ประกอบ ทั้งนี้ เนื่องจากการสร้างและพัฒนาแบบฝึกทักษะได้ผ่านการตรวจสอบความถูกต้อง การปรับปรุงแก้ไข และการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้แบบฝึกทักษะ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริรัตน์ อะโน (2553: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาการแต่งโคลงสี่สุภาพ ผลการศึกษาพบว่า 1) แบบฝึกการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ 85.18/84.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 2) ค่าดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกการแต่งโคลงสี่สุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เท่ากับ 0.7270 แสดงว่าหลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกการแต่งโคลงสี่สุภาพ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นแล้ว นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียน ร้อยละ 72.70 3) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยแบบฝึกการแต่งโคลงสี่สุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 4) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้แบบฝึกการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.56 จากผลการวิจัยแบบฝึกทักษะการแต่งโคลงสี่สุภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ เนื่องจากการวางแผนการสร้างแบบฝึกทักษะการแต่งโคลงสี่สุภาพ กำหนดเนื้อหาจากง่ายไปหายาก มีการตรวจสอบแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปทดลองใช้ นักเรียนได้ฝึกทักษะอย่างมีขั้นตอน ดังนั้น จึงทำให้แบบฝึกทักษะโดยใช้วิธีสอนแบบแฮร์บาร์ต (Herbart Method) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 2 (วัดกะพังสุรินทร์) อำเภอเมือง จังหวัดตรังที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ด้านการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนของนักเรียน ที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการแต่งโคลงสี่สุภาพโดยใช้วิธีสอนแบบแฮร์บาร์ต (Herbart Method) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 2 (วัดกะพังสุรินทร์) อำเภอเมือง จังหวัดตรังที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นปรากฏว่า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุษณีย์ เชนยทิพย์ (2554: 89) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาความสามารถในมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลวัดเหมืองแดง จังหวัดแพร่ วัดลูประสงค์ของการวิจัย เพื่อพัฒนาความสามารถในการแต่งโคลงสี่สุภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลวัดเหมืองแดงกองการศึกษา เทศบาลเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โดยใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 จำนวน 31 คน เครื่องมือในการวิจัย คือ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่องการแต่งโคลงสี่สุภาพ จำนวน 5 แผน ใช้เวลา 10 ชั่วโมง และแบบทดสอบวัดความสามารถ

ในการแต่งโคลงสี่สุภาพ ก่อนเรียนและหลังเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่ ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการ อ่านจับใจความของนักเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จากผลการวิจัยข้างต้นกล่าวได้ว่า แบบฝึกทักษะการแต่งโคลงสี่สุภาพโดยใช้วิธีสอนแบบแฮร์บาร์ต (Herbart Method) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 2 (วัดกะพังสุรินทร์) อำเภอเมือง จังหวัดตรัง สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้น ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการแต่งโคลงสี่สุภาพ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการ เรื่อง การแต่งโคลงสี่สุภาพ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนได้ศึกษาด้วยตนเองอย่างอิสระ การทบทวนความรู้ด้วยเกม ทำให้นักเรียนสนใจและกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น จึงทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาการไปในทางที่ดีขึ้นและสามารถนำความรู้ของแต่ละเรื่องมาใช้ได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ และทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นดังกล่าว

นอกจากนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของชวากรณ์ ชื่อสตัย (2552: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการแต่งโคลงสี่สุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 วัดอุปสมงค์ของการวิจัย 1) เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะการแต่งโคลงสี่สุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการเรียนรู้ เรื่อง การแต่งโคลงสี่สุภาพ โดยใช้แบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 จำนวน 21 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ 1) แบบฝึกทักษะการแต่งโคลงสี่สุภาพ 2) แผนการจัดการเรียนรู้ 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-test (Dependent Samples) ผลการวิจัยพบว่า 1) วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการแต่งโคลงสี่สุภาพชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปรากฏว่าเมื่อกำหนดหาประสิทธิภาพของคะแนนรวมจากกลุ่มตัวอย่างได้เท่ากับ 87.81/87.62 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 2) นักเรียนมีความสามารถในการแต่งโคลงสี่สุภาพโดยใช้แบบฝึกทักษะหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะ โดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. แบบฝึกทักษะการแต่งโคลงสี่สุภาพเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องโคลงสี่สุภาพโดยใช้วิธีสอนแบบแฮร์บาร์ต (Herbart Method) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 2 (วัดกะพังสุรินทร์) อำเภอเมือง จังหวัดตรัง เป็นแบบฝึกที่ผู้เรียนสามารถฝึกฝนทักษะและใช้ได้ด้วยตนเองจากการศึกษาคำชี้แจงต่าง ๆ ดังนั้น การจัดกระบวนการเรียนการสอน ครูจึงควรจัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้เรียนรู้ได้ด้วยตนเองทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน

2. ระหว่างการนำแบบฝึกทักษะการแต่งโคลงสี่สุภาพเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องโคลงสี่สุภาพโดยใช้วิธีสอนแบบแฮร์บาร์ต (Herbart Method) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 2 (วัดกะพังสุรินทร์) อำเภอเมือง จังหวัดตรัง ไปใช้ในขณะนักเรียนทำกิจกรรม ครูต้องคอยดูแลและให้คำแนะนำช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด ตลอดจนเมื่อนักเรียนที่มีคะแนนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ครูควรเอาใจใส่เป็นพิเศษ โดยให้นักเรียนศึกษาใหม่ และประเมินผลใหม่

3. ครูควรจัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนที่เอื้อต่อการเรียนการสอน
4. ควรมีการศึกษาและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการแต่งโคลงสี่สุภาพ ในระดับชั้นอื่น ๆ ที่ต่างไปจากการศึกษาครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- กนิษฐา มหาวงศ์ทอง. (2553). พฤติกรรมการอ่านและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการอ่านของพระนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กรรณิการ์ มโนวงศ์. (2558). การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน. สืบค้นเมื่อ 17 ตุลาคม 2562, จากเว็บไซต์ : <https://academic.prc.ac.th/TeacherResearch/ResearchAbstract.php?ID=1701>.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กันต์ดนัย วรจิตติพล. (2552). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- กฤษมันต์ วัฒนารงค์. (2557). เทคโนโลยีเทคนิคศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ชนิษฐา จิตศรีธธา. (2549). การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ทักษะการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำวิชาภาษาไทย โดยใช้แบบฝึกทักษะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. การศึกษาค้นคว้าอิสระ
- คมกฤษ พุ่มบุญนาถ. (2555). การพัฒนาทักษะการแต่งโคลงสี่สุภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ -โดย ใช้แบบฝึก. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
- จรินทร์ งามแมน. (2553). การพัฒนาแบบฝึกการเขียนคำประพันธ์กลอนสุภาพและกาพย์ยานี 11 สำหรับนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ฉวีวรรณ คูหาอินันท์. (2552). เทคนิคการอ่าน (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : ศิลปากร.
- ชานนท์ วงศ์นวล. (2553). ศึกษาพฤติกรรมการอ่านของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช. ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2553). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพฯ : ไทเนรมิตกิจอินเตอร์
- นงนุช สามัญฤทธิ์. (2550). การพัฒนาแบบฝึกทักษะอ่านเร็ว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต. นครสวรรค์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- นิตยา กิจโร. (2553). การศึกษาผลการฝึกทักษะการตั้งคำถามของนักเรียนในการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ปริญญานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุพผา เจียมสวัสดิ์. (2549). *การพัฒนาแบบฝึกทักษะการบวกลบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สงขลา : มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- ปัทมา ลิ้มสามควน. (2553). *ปัญหาการเรียนการสอนภาษาไทย*. สืบค้นเมื่อ 17 ตุลาคม 2562, จากเว็บไซต์: <http://www.thaigoodview.com/node/60468>
- ประภาพรธรรม เสงี่ยมวงศ์. (2551). *การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการวิจัยในชั้นเรียน* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : อี.เค.บุ๊คส์.
- ภาทิพ ศรีสุทธิ. (2554). *การอ่านจับใจความสำคัญและการอ่านคิดวิเคราะห์*. สืบค้นเมื่อ 17 ตุลาคม 2562, จากเว็บไซต์: <http://www.st.ac.th/bhatips/tip49/reading1.html>
- มลชญา หินศรีสุวรรณ. (2550). *การพัฒนาการแต่งโคลงสี่สุภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ระเบียบวิธีแบบวิทยาศาสตร์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- รัชณี ศรีไพวรรณ. (2551). *แนวคิดและทฤษฎีบางประการเกี่ยวกับกลยุทธ์การสอนเด็ก*. นครราชสีมา : สำนักงานการศึกษาธิการ เขต 11 นครราชสีมา.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. กรุงเทพมหานคร : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น
- ลลิตา อุ่นทอง. (2550). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง คำบาลีสันสกฤตที่ได้รับการสอนโดยใช้เกมกับการสอบแบบปกติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบางกะปิ สุขุมวิท 50 กรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์) ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*